

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, 11 shtator 2015
Nr. ref.: RK 842/15

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. K108/15

Parashtrues

Haki Hajdari

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit të Gjykatës së Apelit të
Republikës së Kosovës, PAKR 966/2012,
të 11 shtatorit 2013**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Arta Rama-Hajrizi, kryetare
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare, dhe
Bekim Sejdiu, gjyqtar

Parashtruesi i kërkesës

1. Kërkesa është dorëzuar nga z. Haki Hajdari (në tekstin e mëtejme: parashtruesi i kërkesës), me vendbanim në Skenderaj.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi i kërkesës konteston aktgjykimet e mëposhtme: Aktgjykimin e Gjykatës Supreme, Pml. Kzz 1/2014, të 7 majit 2014, Aktgjykimin e Gjykatës së Apelit të Kosovës, PAKR 966/2012, të 11 shtatorit 2013; dhe Aktgjykimin e Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë, P. nr. 45/2010, të 29 korrikut 2011. Përderisa Aktgjykimi i Gjykatës së Qarkut i është dorëzuar parashtruesit të kërkesës më 30 janar 2012, datat e dorëzimit të aktgjykimeve të tjera janë të panjohura.

Objekti i çështjes

3. Objekti i çështjes është vlerësimi i kushtetutshmërisë së tre aktgjykimeve të lartpërmendura të kontestuara, të cilat, sipas parashtruesit të kërkesës, ishin nxjerrë në shkelje të nenit 31 [E Drejta për Gjykim të Drejtë dhe të Paanshëm], të nenit 54 [Mbrojtja Gjyqësore e të Drejtave] të Kushtetutës, si dhe të nenit 6 [E drejta për një proces të rregullt] të Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (në tekstin e mëtejme: KEDNJ).

Baza juridike

4. Kërkesa bazohet në nenin 113.7 të Kushtetutës, në nenin 47 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, Nr. 03/L-121 (në tekstin e mëtejme: Ligji) dhe në rregullin 56 të Rregullores së punës së Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Rregullorja e punës).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

5. Më 26 janar 2015, Gjykata Kushtetuese e Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) pranoi kërkesën e parashtruar nga parashtruesi i kërkesës. Si duket, parashtruesi e ka dërguar kërkesën e tij nëpërmjet postës në Skenderaj, më 5 gusht 2014.
6. Më 9 shkurt 2014, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. GJR. KIo8/15, caktoi gjyqtarin Robert Carolan gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin Nr. KSH. KIo8/15, caktoi Kolegjin shqyrtues, të përbërë nga gjyqtarët: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta-Rama Hajrizi.
7. Më 16 mars 2015, Gjykata e njoftoi parashtruesin për regjistrimin e kërkesës.
8. Mandati i gjyqtarit Kadri Kryeziu ka përfunduar më 26 qershor 2015. Më 1 korrik 2015, Kryetarja e Gjykatës, me Vendimin Nr. KSH. KIo8/15, caktoi gjyqtarin Ivan Čukalović anëtar të Kolegjit shqyrtues, në vend të Kadri Kryeziut.
9. Më 6 korrik 2015, Kolegji shqyrtues e shqyrtoi raportin e gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Përmbledhja e fakteve

10. Më 29 korrik 2011, Gjykata e Qarkut në Mitrovicë shpalli fajtor parashtruesin e kërkesës për një pikë të krimeve të luftës kundër popullatës civile, në pajtim me nenet 22 dhe 142 të Kodit Penal të RSFJ-së dhe në lidhje me nenin e përbashkët 3 të Konventës së Gjenevës dhe të neneve 4 dhe 5 (1) të Protokollit Shtesë II (torturë e një të paraburgosuri civil). Ai u dënua me 6 vjet burgim. Përveç kësaj, ai u lirua nga një pikë për krime të luftës kundër popullatës civile. Ishin edhe katër të bashkakuzuar të tjerë që ishin shpallur fajtorë nga gjykata e njëjtë për katër pika për krime të luftës kundër popullsisë civile.
11. Parashtruesi i kërkesës me kohë parashtrroi ankesë kundër Aktgjykimit të 29 korrikut 2011. Ai pretendoi se Gjykata e Qarkut, *inter alia*, kishte shkelur normat e ligjit procedural dhe gabimisht e në mënyrë jo të plotë kishte vërtetuar gjendjen faktike. Sipas parashtruesit të kërkesës, Gjykata e Qarkut nuk kishte dhënë arsyet se pse ajo i kishte dhënë besueshmëri më të madhe disa provave në krahasim me besueshmërinë e provave të tjera pasi ato kishin të bënë me disa deklarata të dëshmitarëve.
12. Katër të bashkakuzuarit e tjerë parashtruan gjithashtu ankesat e tyre kundër Aktgjykimit të 29 korrikut 2011.
13. Më 11 shtator 2013, Gjykata e Apelit aprovoi Aktgjykimin PAKR 966/2012 dhe refuzoi ankesën e parashtruesit si të pabazuar.
14. Gjykata e Apelit nuk ishte pajtuar me parashtruesit në lidhje me shkeljet e pretenduara të ligjit procedural, në veçanti në lidhje me deklaratat e dëshmitarëve dhe me mungesën e arsytimit në aktgjykim.
15. Gjykata e Apelit, gjithashtu, adresoi kërkesën e bërë nga parashtruesi (dhe nga 4 të bashkëpandehurit) se Gjykata e Qarkut kishte vërtetuar gabimisht dhe në mënyrë jo të plotë gjendjen faktike. Ajo deklaroi si në vijim: *“Gjykata e Apelit nuk pajtohet me kritikë të tilla dhe gjen se ankuesit kanë në shënjestër aktgjykimin për vlerësimin e provave pa pasur ndonjë argument të arsyeshëm. Është privilegj i trupave gjyquese të vlerësojnë provat që mësuan nga dora e parë gjatë shqyrtimit kryesor...”*
16. Përderisa katër të bashkakuzuarit parashtruan kërkesat për mbrojtje të ligjshmërisë në janar të vitit 2014, parashtruesi i kërkesës nuk e bëri një gjë të tillë.
17. Më 7 maj 2014, Gjykata Supreme aprovoi Aktgjykimin (Pml. Kzz 1/2014) dhe refuzoi kërkesat për mbrojtje të ligjshmërisë, të parashtruara për dy të bashkakuzuarit dhe aprovoi pjesërisht kërkesën e njërit prej tyre.

Pretendimet e parashtruesit të kërkesës

18. Parashtruesi i kërkesës pretendon që *“ne te gjitha fazat e procedures eshte kontestuar Juridikcioni apo kompetenca territoriale-zbatueshmeria e ligjit penal te RSFJ, jashte teritorit-kufirit Shteteror te ish-RSFJ-se per veprat e pretenduara Penale në teritorin e një shteti tjetër (ne Shqiperi)... dhe a ka baze*

Juridike aplikimi i Ligjeve Nderkombetare-Konventave të Gjeneves ne shtetin i cili nuk eshte i perfshire ne luftime apo konflikt te armatosur...".

19. Parashtruesi i kërkesës më tej pretendon se aktgjykimi i shkallës së parë ishte nxjerrë me shkelje të së drejtës për gjykim të drejtë pasi që prova e tij e mbrojtjes ishte shpërfillur vazhdimisht.
20. Ai gjithashtu pretendon se *"Aktgjykimi i shkallës së parë dhe Aktgjykimi i Apelit... vepruan në kundërshtim me nenin 31 të Kushtetutës... [të bazuara] vetëm në një Deklaratë të dhënë nga dëshmitari N. edhe pse ishte në kundërshtim të plotë me provat - deklaratat e dëshmitarëve tjerë..."*.
21. Parashtruesi i kërkesës gjithashtu pretendoi si në vijim: *"Mbështetur në Aktgjykimin e shkallës së dytë dhe të Gjykatës Supreme, konsiderojmë se ka dyshim të konsiderueshëm lidhur me saktësinë e fakteve vendimtare, të vërtetuara në vendimet kundër të cilave paraqesim Kërkesën për shkelje të kushtetutës..."*.
22. Përfundimisht, parashtruesi i kërkesës pretendon se Gjykata Supreme gaboi në *"vlerësim në konkluzione... Njeherit nuk vlerësoj fare Juridiksionin-kompetence e Gjykatave të Kosovës..."*.

Pranueshmëria e kërkesës

23. Parashtruesi i kërkesës ankohet se vendimet e kontestuara janë nxjerrë në kundërshtim me nenin 31 të Kushtetutës dhe me nenin 6 të KEDNJ-së.
24. Neni 31 i Kushtetutës, për aq sa është relevant, parasheh si më poshtë:

"1. Çdokujt i garantohet mbrojtje e barabartë e të drejtave në procedurë para gjykatave, organeve të tjera shtetërore dhe bartësve të kompetencave publike.

4. Çdokush i akuzuar për veprë penale ka të drejtë t'u bëjë pyetje dëshmitarëve dhe të kërkojë paraqitjen e detyrueshme të dëshmitarëve, të ekspertëve dhe të personave të tjerë, të cilët mund të sqarojnë faktet".
25. Neni 6 i KEDNJ-së, për aq sa është relevant, thekson:

"1. Çdo person ka të drejtë që çështja e tij të dëgjohet drejtësisht, publikisht në lidhje me të drejtat dhe detyrimet e tij të natyrës civile..."

*3. Çdo i akuzuar për një veprë penale ka të drejtat minimale të mëposhtme:
(d) të pyesë ose të kërkojë që të merren në pyetje dëshmitarët e akuzës dhe të ketë të drejtën e thirrjes dhe të pyetjes të dëshmitarëve në favor të tij, në kushte të njëjta me dëshmitarët e akuzës".*
26. Gjykata vëren se, në mënyrë që të jetë në gjendje të shqyrtojë kërkesën e parashtruesit, ajo duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i ka përmbushur kushtet e pranueshmërisë, të përcaktuara me Kushtetutë dhe të specifikuar më tej në Ligj dhe në Rregullore të punës.

27. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 113, paragrafi 7, të Kushtetutës, i cili parasheh:

“Individët janë të autorizuar të ngrenë shkeljet nga autoritetet publike të të drejtave dhe lirive të tyre individuale, të garantuara me Kushtetutë, mirëpo vetëm pasi të kenë shteruar të gjitha mjetet juridike të përcaktuara me ligj”.

28. Gjykata rikujton se parashtruesi i kërkesës konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të 7 majit 2014 (Pml. Kzz 1/2014).
29. Gjykata vëren se parashtruesi i kërkesës nuk ka shfrytëzuar mundësinë e paraparë me nenin 418 të Kodit të Procedurës Penale për të parashtruar kërkesë për mbrojtje të ligjshmërisë në Gjykatën Supreme.
30. Prandaj, Aktgjykimi i Gjykatës Supreme ishte nxjerrë në bazë të kërkesës për mbrojtje të ligjshmërisë së tre personave të tjerë të bashkakuzuar, të cilët e kanë ushtruar të drejtën e tyre ligjore për mbrojtjen e ligjshmërisë.
31. Prandaj, Gjykata konstaton që parashtruesi i kërkesës nuk mund të argumentojë se të drejtat e tij për gjykim të drejtë janë shkelur me aktgjykimin në fjalë të Gjykatës Supreme, kur ai nuk ishte palë në procedurën e lartpërmendur.
32. Sa i përket ankesave të parashtruesit të kërkesës në lidhje me aktgjykimet e Gjykatës së Apelit dhe të Gjykatës së Qarkut në Mitrovicë, aktgjykimi i fundit, i cili ishte nxjerrë në rastin e parashtruesit të kërkesës, ishte Aktgjykimi i Gjykatës së Apelit më 11 shtator 2013 (PAKR 966/2012).
33. Gjykata më tej vëren se shumica e ankesave të parashtruesit të kërkesës kishin të bënin me Gjykatën e Apelit dhe me aktgjykimin e shkallës së parë, veçanërisht me vërtetimin e gabueshëm ose jo të plotë të gjendjes faktike dhe me shkeljen e të drejtës për gjykim të drejtë në këtë drejtim.
34. Në këtë drejtim, Gjykata rikujton nenin 49 të Ligjit, i cili parasheh:

“Kërkesa parashtrohet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor (...)”.

35. Gjykata gjithashtu merr parasysh rregullin 36 (1) (c) të Rregullores së punës, i cili parasheh:

“(1) Gjykata mund ta shqyrtojë një kërkesë nëse:

...

c) kërkesa parashtrohet brenda katër muajsh nga dita e dorëzimit të vendimit të mjetit të fundit juridik efektiv të parashtruesi...”.

36. Në bazë të shkresave të lëndës, Gjykata konstaton se parashtruesi parashtroi kërkesën e tij më 5 gusht 2014, ndërsa vendimi i fundit, PAKR 966/2012, i Gjykatës së Apelit u nxor më 11 shtator 2013. Nuk dihet se kur ky aktgjykim i ishte dorëzuar parashtruesit të kërkesës, por megjithatë kjo datë e panjohur

ishte me siguri para janarit të vitit 2014, kur të tre të bashkakuzuarit e tjerë kishin paraqitur kërkesat e tyre për mbrojtje të ligjshmërisë.

37. Rrjedhimisht, është e qartë se parashtruesi parashtroi kërkesën e tij në këtë Gjykatë pas skadimit të afatit kohor të përcaktuar me nenin 49 të Ligjit dhe me rregullin 36 (1) (c) të Rregullores së punës.
38. Gjykata rikujton se qëllimi i afatit ligjor prej 4 (katër) muajsh, sipas nenit 49 të Ligjit dhe sipas rregullit 36 (1) (c) të Rregullores së punës, është të promovojë siguri ligjore, duke siguruar që rastet që kanë të bëjnë me çështje të Kushtetutës të trajtohen brenda një periudhe të arsyeshme si dhe vendimet e kaluara të mos jenë vazhdimisht të hapura për kontestim (Shih rastin *O'LOUGHLIN dhe të tjerët kundër Mbretërisë së Bashkuar*, Nr. 23274/04, GJEDNJ, Vendim i 25 gushtit 2005).
39. Prandaj, Gjykata konkludon se kërkesa është e paafatshme.

PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, në pajtim me nenin 113.7 të Kushtetutës, në pajtim me nenin 49 të Ligjit dhe në pajtim me rregullin 36 (1) c) të Rregullores së punës, më 6 korrik 2015, njëzëri:

VENDOS

- I. TA DEKLAROJË kërkesën të papranueshme;
- II. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- III. TA PUBLIKOJË këtë vendim në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20.4 të Ligjit; dhe
- IV. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Robert Carolan

Kryetarja e Gjykatës Kushtetuese

Arta Rama-Hajrizi